

HOME-START Familiekontakt Tønder

Årsberetning 2024

Om HOME-START Tønder

HOME-START Familiekontakt Tønder er en frivillig social organisation, der har til formål at støtte småbørnsforældre i at give deres børn en god start på livet.

HOME-START støtter småbørnsfamilier med mindst ét barn under skolealderen. Familierne er bosiddende i Tønder Kommune. Familierne henvender sig til HOME-START, fordi de ønsker at få en hjælpende hånd. Støtten gives af frivillige familievenner, der besøger familierne 2 timer om ugen i mindst et halvt år eller så længe, der er behov.

HOME-START Tønder blev etableret d. 1. okt. 2019. Vi er en del af HOME-START Familiekontakt Danmark, der omfatter 15 selvstændige afdelinger spredt over hele Danmark. HOME-START er desuden en del af det internationale netværk HOME-START World-Wide, som findes i 22 lande.

Om de familier vi støtter

Alle HOME-STARTs tilbud er frivillige. Familierne henvender sig med ønske om at få hjælp gennem en svær tid.

Vi har på forskellige måder støttet de familier, som har været på vores ønskeliste, og som har fået hjælp. Gennem året har vi haft 35 matchforløb i familier med tilsammen 92 børn. 7 familier har deltaget i vores familiefællesskab Sysselegryden. 20 forløb er afsluttet ved årets udgang. Ved årets udgang har vi 6 familier på vores ønskeliste.

"Vi bor langt væk fra vores netværk, og da vi til sidst oplevede at hverdagen næsten væltede for os, så blev HOME-STARTs tilbud en stor hjælp for os. Den frivillige kommer med så meget overskud og godt humør hver eneste uge – ungerne glæder sig, og det gør vi også. Det, at hun har valgt at hjælpe os, føles rigtig rart, - det letter meget, at vi ved, at der er en hånd hver torsdag. Vi elsker hendes besøg."

To forældre i HOME-START

"Jeg kontaktede HOME-START, fordi jeg fik en depression og var meget ensom. Både jeg og ungerne har fået det bedre, da vi fik en familieven. Hun bakker op og hjælper med det, der er, - kort sagt, så er hun ugens højdepunkt."

En forælder i HOME-START

Hvad er svært i hverdagen?

Familierne fortæller det, som er svært, når vi møder forældrene og senere via vores anonyme spørgeskema. Nedenfor et skema med opsamling af nogle af deres beskrivelser.

Familier med forældre, som føler sig pressede i hverdagen	100 % (35)
Familier med børn med særlige behov	51 % (18)
Familier med forældre, der beskriver egne psykiske udfordringer og faldende trivsel	68% (24)
Familier/forældre, som er enlige	37 % (13)
Familier/forældre, som savner netværk	65 % (23)
Familier/forældre, der har følt, at de ikke kunne overkomme alle de ting, de skulle	65 % (23)
Familier/forældre, som mangler overblik over det praktiske i hverdagen	47 % (18)
Familier/forældre, som synes, at det er svært at håndtere irritation og problemer i hverdagen	40 % (14)
Familier/forældre, som i deres hverdag har følt, at deres problemer hobede sig så meget op, at det blev svært at klare dem	46 % (16)

Som det fremgår, er familierne i forskellige problemstillinger og livssituationer. I 2/3 af familierne fortæller forældrene om psykiske udfordringer i form af fx fødselsdepression, depression, ADHD, autismspektrumforstyrrelser, angst, personlighedsforstyrrelser, PTSD og belastningsreaktioner. I knap halvdelen af familierne beskriver familierne, at ét eller flere af deres børn har særlige behov som følge af fx ADHD, autismspektrumforstyrrelse, mentale og fysiske funktionsnedsættelser eller retardering.

Familierne beskriver desuden et kontinuum af udfordringer, som belaster hverdagen. Nogle er alene-forældre, andre sygemeldte med stress, er uden arbejde, har børn der ikke kommer afsted i skole, står i skilsmisse, har fået en baby med kolik eller i det hele taget føler sig ensomme.

I nogle familier opleves vanskelige og komplekse problemstillinger samtidigt. Knap halvdelen af forældrene oplever, at problemerne i hverdagen hober sig så meget op, at det har været svært at klare dem. Forældrene beskriver, at de mangler overblik over det praktiske i hverdagen. Mange af forældrene beskriver, at det er slidsomt og svært at håndtere irritation og problemer i hverdagen.

Alle familierne oplever, at de står i en overvældende og svær livssituation, og den overvejende del af familierne, på tværs af livssituation og udfordringer, beskriver, at de mangler et hjælpsomt netværk og mennekser, som er i deres nærhed, og som de kan trække på, når der er behov.

”Det er overvældende at blive forældre. Det giver tryghed, at min familieven kommer hver uge, og så er det bare dejligt at have en at snakke med eller en som giver en hjælpende hånd. HOME-START er et fantastisk tilbud, som jeg ikke vil undvære. Det betyder meget for mig.”

En forælder i HOME-START.

”Jeg er blev sygemeldt fra arbejdet pga af stress. Jeg er alene med børnene og har ikke meget netværk. For mig var det godt at møde HOME-START. Mine børn står på trappen og venter på, at familievennen kommer. Han er god til at lege med dem alle sammen uden- eller indenfor. Det giver et pusterum, hvor jeg kan slappe af, og det betyder meget for mig. Det er ikke let at være sygemeldt og alene med sine børn.”

En forælder i HOME-START

Hvad kan hjælpe i hverdagen?

Familierne beskriver overvejende, at de mangler overskud og hjælp til at få hverdagen til at hænge sammen. Det er forskelligt, hvad de enkelte familier ønsker hjælp til. De fleste familier drømmer om, at der er nogen, som vil være sammen med dem og børnene, og mange ønsker, at familievennen vil give en hånd med børnene, så de kan gøre andre ting imens. Mange familier ønsker hjælp til flere ting i hverdagen. Erfaringen er, at familiernes behov og ønsker kan ændre sig undervejs i matchforløbet, dels fordi relationen til familievennen udvikler sig, men også fordi forældrenes situation ændrer sig.

Familierne fortæller om det, som de kunne ønske sig, når vi møder forældrene første gang. Nedenfor et skema med opsamling af nogle af deres ønsker.

Samvær og hygge mellem børn, forældre og familieven	86 % (30)
En voksen, der kan lege med børnene, så jeg/vi kan nå andre gøremål (fx alenetid, hvile, bad, madlavning, gå/løbetur, rengøring, indkøb)	71 % (25)
En voksen at tale med	71 % (25)
En voksen der kan hjælpe mig med at komme i gang med gøremål	62 % (22)
Forældre-sparring	63 % (22)
Praktisk hjælp	65 % (23)
Hjælp til at styrke det lokale netværk (fx deltagelse i Sysselgryden)	40 % (14)
Ture ud af huset	29 % (10)
Adskilt tid med ét af børnene	29 % (10)
Støtte fra koordinator (fx bisidning eller anden hjælp ud over den almindelige opfølgning hver 6. uge)	37 % (13)

”I starten var familievennen og jeg meget sammen om børnene, og nu er det oftere sådan, at familievennen er selv med børnene så jeg kan få forberedt noget aftensmad eller gå en tur med mig selv – det er dejligt og let, at jeg finder ud af det med min familieven undervejs.

Hvis der er noget særligt med ungerne, tager jeg fat i Rikke, og så får vi en snak. Nogle gange er der noget, hun kan hjælpe mig med, og andre gange er det bare godt at få situationen vendt.

Jeg er glad for HOME-START, fordi det er så enkelt og så godt.” En forælder i HOME-START

Om HOME-STARTs betydning for familierne

Vi har nu gennem 5 år set, hvilken forskel HOME-STARTs frivillige familievenner kan gøre både i de forløb, der aktuelt er i gang og i de afsluttede forløb, der i løbet af 2024 er blevet evalueret i den afsluttende samtale hos familien. Familierne beskriver mange forskellige former for udbytte af HOME-STARTs tilbud som venskabeligt samvær, omsorg og praktisk hjælp i familiens hjem. Mange forældre beskriver samstemmende, at den frivillige familieven har været en stor støtte og hjælp gennem en svær periode i deres liv, hvor hverdagen har været presset eller ensom. Hos de familier, som både modtager hjælp fra HOME-START og gennem kommunale indsatser beskriver forældrene, at det har en særlig betydning, at familievennen kommer i deres hjem, og at det er frivilligt og venskabeligt. Når forløbene bliver afsluttet, beskriver de fleste familier, at de nu står et andet og bedre sted. Vores erfaringer stemmer fortsat overens med VIVE's fund i den kvalitative evaluering af HOME-START Familiekontakt Tønder i 2022.¹

HOME-STARTs tilbud:

- Bringer overskud og ro ind i familiernes hverdag og opleves som et 'pusterum'
- Giver opmærksomhed og nærvær til børnene, så forældrene kan få en pause
- Giver forældrene opbakning og selvtillid til at give børnene en tryk og stabil hverdag
- Fungerer som relationel støtte og socialt netværk i et, for nogle, isoleret familieliv
- Medvirker til at understøtte stabilitet og fastholdelse ift. job og uddannelse for forældrene

Europæiske og danske studier beskriver samstemmende HOME-START som en veldokumenteret social indsats, der medvirker til, at flere børn får en god begyndelse på livet. Fx viser et forskningsreview fra SFI², at HOME-STARTs forebyggende indsatser øger børnenes trivsel og forbedrer forældrenes kompetencer. Et follow up studie³ dokumenterer, at den positive effekt varer ved efter 10 år. Og et kvalitativt studie gennemført af Epinion⁴ peger på, at HOME-START på kort sigt giver et pusterum, på mellemlangt sigt giver familierne overskud og selvtillid og på langt sigt forebygger kriser og sammenbrud.

Sammenholdes ovenstående med de aktuelle data fra evalueringen af vores afdeling i 2022 og det kontinuum af familier, som er eller har været i et forløb i HOME-START i 2024, synes det evident, at alle familier og i særdeleshed familier i en særlig udsat position, herunder familier med børn med særlige behov (51 %) samt forældre i psykiske udfordringer (68%) har stor gavn af HOME-STARTs tilbud, idet tilbuddet kan forebygge kriser og sammenbrud, men også foregribe mere indgribende sociale indsatser i kommunalt regi.

"Familievennens besøg var et fast holdepunkt i ugen. Familievennen hjalp mig i gang med nogle forandringer i hverdagen, som jeg havde brug for. I det lange løb tror jeg, at det har medvirket til, at jeg fik det bedre."

En forælder i HOME-START

"Familievennen var det netværk, vi havde. Vi flyttede hertil, fordi vi fik job og bor langt væk fra vores netværk. Da vi fik en lille ny, var familievennen den eneste, der kom i vores hjem og gav en hånd med i vores hverdag."

To forældre i HOME-START

"For os var det både koordinatoren og familievennen, der betød meget. Koordinatoren hjalp os med række ud efter mere hjælp, - også i vores netværk. Vores familieven var bare ugens højdepunkt både for børnene og for os. Hun var et kæmpe pusterum for os forældre, der gjorde, at vi efterhånden fik mere overskud."

To forældre i HOME-START

¹ Betydningen af HOME-START Familiekontakt, - en kvalitativ evaluering af HOME-START Familiekontakt Tønder

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/betydningen-af-home-start-familiekontakt-4xkjrrz/>

² SFI 16:13 (2016): "Effektfulde indsatser i boligområder til at øge børns trivsel og forbedre forældres kompetencer.

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/effektfulde-indsatser-i-boligomraader-til-at-oeg-boerns-trivsel-og-forbedre-foraeldres-kompetencer-4vl4j7zj/>

³ "Changes in parenting and child behavior after the Home-Start family support program. A 10 years follow up."

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0190740915001267>

⁴ Evaluering af Home-Start 2014, http://homestart.dk/images/Presse_artikler/Evaluering-af-Home-Start_Epinion-300314.pdf

HOME-STARTs frivillige

I 2024 afholdt vi to kurser for hold nr. 13 og hold nr. 14. Ved årsskiftet er der 37 frivillige familievenner og 3 frivillige, der venter på at komme på kursus.

De frivillige familievenner er en mangfoldig gruppe, hvad angår baggrund og alder, og de bor fordelt i hele kommunen. De har dét til fælles, at de stiller sig selv, deres levede erfaring og deres hjælpende hænder til rådighed. Familievennerne kommer med overskud og godt humør og gør alt deres bedste for at bakke forældrene op. De lytter og giver kærligt nærvær, venskabelig støtte, praktisk hjælp, leg og socialt samvær til skønne lokale forældre og deres små børn i Tønder Kommune

Hvad betyder det at være frivillig i HOME-START?

Når vi taler med de frivillige gennem deres matchforløb og i vores fælles aktiviteter, så fortæller de frivillige, at det betyder meget for dem, at de kan se og mærke, at de gør en forskel i familien. De beskriver, at det giver stor glæde at kunne gøre noget for familien, og at det er dejligt at være sammen med både forældre og børn.

"Børnene løber imod mig og vil ha' en krammer, - så bliver det ikke bedre. Det er så dejligt at være sammen med familien, og jeg føler virkelig, at jeg gør en forskel."

En frivillig familieven i HOME-START

"Jeg ser frem til at besøge familien. Det betyder meget for mig, at jeg har mødt dem, og at de oplever, at jeg kan være til gavn og nytte i deres hverdag. Jeg føler mig både oplivet og glad, når jeg har været sammen med familien!"

En frivillig familieven i HOME-START

"Vores familieven passer virkelig godt hjemme hos os. Børnene elsker hans besøg, og han er bare så god til at hjælpe til med det, der er brug for."

En forælder beskriver deres frivillige familieven i HOME-START

Koordinatoren

Rikke Okkels er ansat som koordinator i 32 timer ugentlig fra januar-september og 37 timer ugentligt fra oktober – december.

Rikke er uddannet pædagog samt i procesledelse og supervision og har over 25 års erfaring i at arbejde med at støtte forældre og børn, der står i svære livssituationer.

Rikke uddanner de frivillige familievenner, sikrer gode match mellem familier og familievenner samt sørger for den øvrige drift af afdelingen.

HOME-START Tønders bestyrelse

Afdelingen ledes af HOME-STARTs frivillige bestyrelse, som har følgende medlemmer: Henning Stengaard Mortensen er formand, Hanne Moesmann er næstformand, Helle Rise er børnesikkerhedsansvarlig og Eva Boutrup Iversen er bestyrelsesmedlem.

På billedet fra venster: Eva, Hanne, Henning og Helle

Økonomien i HOME-START Tønder

Afdelingens grundfinansiering er sikret frem til september 2024 med projektmidler fra Social- og Boligstyrelsens pulje (PUF) til støtte af frivilligt socialt arbejde. September 2024 modtager vi projektmidler fra Social- og Boligstyrelsens pulje (PUF) og afdelingens grundfinansiering er således sikret igen fra 1. oktober 2024 til 30. september 2025. Derudover har afdelingen modtaget støtte fra kommunens §18-midler til bl.a. vores familiefællesskab Sysselegryden samt midler til legeposer fra Den Nordslesviske Kvindeforening. Vi har desuden modtaget donationer og erhvervssponsorstøtte fra lokale virksomheder.

Bestyrelsen har taget 2023-generalforsamlingens bekymring for HOME-STARTs fremtid alvorligt og ansøgte igen om økonomiske partnerskabsaftale med Tønder Kommune. Vi fik afslag fra Byrådet i Tønder Kommune.

En særlig TAK for donationer og virksomhedssponsorater

TAK fordi I støtter dem, der støtter andre. Det betyder alverden, at I bakker om HOME-START familiekontakt Tønders sociale arbejde. Jeres donationer og virksomhedssponsorater hjælper småbørnsfamilier, som mangler overskud til at få hverdagslivet til at hænge sammen.

I skal vide, at hjælpen er værdsat.

- Marieskolens støtteforening
- Rema 1000 Tønder
- Frimurerlogen "De to Guldhorn" i Tønder
- Soroptemist International Klubben i Tønder
- Søsterloge nr. 45 i Tønder
- Café Victoria i Tønder
- Kvikly Tønder

Aktiviteter i årets løb

Vi har afholdt frivilligcaféer for vores familievenner og i år inviteret til et kursus afholdt af psykolog Mette Dalum under overskriften "Livfulde familievenner". Gennem to lørdage blev vi sammen klogere på omsorgstræthed, og på hvordan vi kan holde os livfulde. Vi legede og fandt en masse lege, der er sjove at tage med ud i familierne.

Vi har afholdt sommerhygge med både bestyrelse og familievenner, - og juleafslutning for de frivillige.

I år kunne vi dele en skøn pose ud til alle familier. Posen indeholdt HOME-START julehistorien "Putte" skrevet af Lars Løbner Hansen og en langbenet risnissie syet af Birthe Paulsen. Begge er familievenner.

I marts afholdt vi generalforsamling, hvor vores kasserer Ruth Ørbæk Petersen trådte ud af bestyrelsen. Henning Stengaard Mortensen, Hanne Moesmann og Helle Rise blev genvalgt, og Eva Bovtrup Iversen blev valgt ind som nyt bestyrelsesmedlem.

Vi har samarbejdet og deltaget i forskellige aktiviteter med både Tønder Kommune og lokale NGO'er. Vi deltog i NGO-messen for kommunes medarbejdere og socialudvalget.

Vi deltog i Tønder Kommunes fejring af de frivillige i kommunen. Den 1. oktober kunne vi fejre vores 5 års fødselsdag, og i november var vi en lille flok afsted til HOME-STARTs årlige landsmøde i Middelfart, hvor HOME-START Tønder stod for en kreativ workshop.

Sysselegryden er HOME-START Tønders åbne fællesskab for småbørnsfamilier i Tønder Kommune. Vi mødes onsdage i ulige uger fra kl. 15 – 18. Vi har det hyggeligt sammen med gode snakke, sjov, leg, syslerier, madlavning og fællesspisning.

"Vi har fået nye venskaber gennem Sysselegryden."

En forælder i Sysselegryden

"Familievennerne er der virkelig for børnene og for os."

En forælder i Sysselegryden

"Sysselegryden har hjulpet mig med at falde til i Tønder."

En forælder i Sysselegryden

Bogtilbuddet er Tønder Biblioteks og HOME-START Tønders samarbejdsaftale om at tilbyde vores familier en mulighed for at låne en bogpakke på særlige vilkår, - med længere lånetid og uden gebyrer.

Vores frivillige familievenner bliver oprettet som HOME-START-låner for den familie, som de støtter, og derefter kan de bestille, låne og hente bogposer, som passer til børnene i den familie, de støtter.

Vi har nogle flittige frivillige hække-nørklere, som hækker alle de søde bogorme, som alle børnene i familien får på matchbesøget. Vi er så heldige, at HOME-START Danmark har søgt for, at vi kan give Carl Quist Møllers bog om Læsepadden Pede til vores nye HOME-START familier.

"Vi havde slet ikke tænkt på, hvor godt det er med bøger til børnene.

Nu læser vi hver aften, når ungerne skal i seng, og det er sådan en dejlig oplevelse at slutte dagen af med."

En forælder, der modtager HOME-STARTs bogtilbud

"Jeg er begyndt at bruge biblioteket – jeg havde aldrig været der før, og det er jo et super skønt sted."

En forælder, der modtager HOME-STARTs bogtilbud

PR

HOME-START Tønder er synlig gennem vores hjemmeside og på de sociale medier. Det er fortsat vigtigt for HOME-START at være synlig, så familierne kender vores tilbud, og så nye frivillige bliver ved med at engagere sig i vores sociale arbejde. På samme vis er det også vigtigt, at NGO'er og de fagpersoner, som møder vores målgruppe, kender HOME-START og fortæller forældrene om vores tilbud. I år har vi lavet en fagside på vores hjemmeside, så alle let kan finde informationer og materiale om HOME-START.

Samarbejde med lokale aktører

I 2024 har vi deltaget i mange forskellige møder med Tønder Kommune, Aabenraa Sygehus børneambulatorie, Biblioteket, Frivilligcentret og NGO'er i BUF-netværket for foreninger (Børn, Unge, Familier), Frivillighedsrådet, NGO'er og lokale virksomheder.

Refleksioner over året

- Vi afholdt et vellykket 2-dags-kursus med temaet "Livfulde familievenner" for vores frivillige. Det blev tydeligt, at familievennerne gerne vil have inspiration til leg og aktiviteter ude i familierne. Vi fik en masse input og ideer, som vi vil arbejde videre med og dele med alle frivillige i 2025.
- Vi har en samarbejdsaftale med Tønder Kommune. Der er dog endnu ikke indgået konkrete aftaler om økonomisk støtte, som sikrer afdelingens drift fremover.

Ønsker og mål for det kommende år

- Ønsker for det kommende år:
Vi ønsker at bevare HOME-STARTs tilbud til småbørnsfamilier i Tønder Kommune. Vi ønsker at styrke fællesskabet og skabe muligheder for familierne i HOME-START. Vi drømmer om at blive et trygt, sted hvor småbørnsfamilier oplever, at vi bakker op, og at de bliver mødt, hørt og støttet på egne præmisser gennem HOME-STARTs tilbud og aktiviteter. Vi ønsker at inspirere flere til at blive en del af vores frivillige fællesskab og bidrage til at gøre en forskel gennem HOME-START.
- Mål for det kommende år:
Vores mål er at øge antallet af frivillige med fokus på rekruttering og fastholdelse gennem kurser, aktiviteter og kampagner. Vi vil arbejde med nye aktiviteter baseret på familiernes behov, blandt andet gennem projekt "Følgeskab ud af ensomhed" og "Leg i HOME-START", der begge styrker børns og forældres samvær og leg i hjemmet og i andre fællesskaber. Vi vil etablere en genbrugsbutik, der sælger alt til børn op til 16 år med fokus på at sikre en langsigtet bæredygtighed og støtte til vores sociale arbejde. Sammen ønsker vi at skabe mangfoldige tilbud, der gør en mærkbar forskel i familiernes liv.

TAK til familierne som viser HOME-START tillid og til vores frivillige familievenner. Uden jer frivillige vil der ikke være noget HOME-START. Tak for et godt samarbejde med fagpersoner og frivillige organisationer, som arbejder med forældre og børn. En særlig tak til Social- og Boligstyrelsens pulje (PUF) til støtte af frivilligt socialt arbejde, Tønder Kommune for §18 midler, Erhvervssponsoraterne og donationerne, som har gjort det muligt for os at støtte de familier, som rækker ud efter hjælp gennem HOME-STARTs tilbud i håb om at genfinde overskud og balance i deres hverdagsliv.

Koordinator Rikke Okkels og HOME-START Tønders bestyrelse